

Návrh na provedení tématu „Ideologie, věda a umění“ v Redutě 4. 12. 1966 [1966]

a) Téma „vědy“ se zdá dost vybočovat z tématu (jak se ostatně ukazovalo už v rozhovoru u Zbyňka); navrhuji nahradit filosofií. (Věcně – tady nejde ještě o název.)

b)

(zejména politickou ideologií), a to v tom smyslu, aby bylo naznačeno, nakolik je typ ideologie charakterizován typem umění či paumění, k němuž vede a které vyžaduje, a také obráceně, nakolik je pro kýč charakteristické, že je vázán a podpírán nějakou ideologií, zejména upadlého typu. (Politickou ideologií; nebo i jinou?) Na druhé straně zase by bylo dobré demonstrovat typ umění a názorů na umění (reflexe umělců a kritiků), které nejsou jen protichůdně ideologicky orientovány, ale orientovány protiideologicky resp. je jim tak rozuměno, jsou tak přijímány, tj. vázány nebo odmítány.

c) Od Jirky bych rád slyšel demonstrovat vazbu určitých typů uměleckých (umělecké tvorby) na religiozitu, na církevnost, ovšem církevnost také určitého typu. Snad rozlišení religiozity „čistě“ a „politické“? Má politické zaměření takové religiozity vliv na kýčovitost (= pokleslost) umělecké kvality? Je duchovní situace (slabost nebo naopak duchovní síla náboženského a nábožensko-politického ideologického zaměření postihnutelná, zachytitelná parametry, zjistitelnými na typu umění, k němuž tíhne a jemuž je blížká? Existuje umění, které paralyzuje a nabourává uzavřenost určitých typů náboženské a nábožensko-politické atmosféry, takže jeho odmítání může být považováno za symptomatické pro tuto atmosféru?

d)

označeno jako problém souvislosti mezi avantgardou uměleckou a společensko-politickou, a opačně mezi dekadencí uměleckou a politickou. Jde o nalezení pevnější půdy pro analýzu příčin vzniku dekadence ve smyslu kýčovitosti apod., **jakož** i pro analýzu příčin obviňování z dekadence takových typů uměleckých programů a jejich realizací, které svou nejzřejmější povahou ukazují v pravém světle charakter společensko-politických pozic oněch kritiků. Touto otázkou, tímto dotazováním je připraven současně terén pro otázku další, totiž jakou funkci v oné ať už umělecké nebo politické „avantgardnosti“ nebo zase „dekadentnosti“ má jednak sebeuvědomění (reflexe) vůbec, jednak kritická filosofie, stojící vždy v napětí s ideologičností.

e)

ukázat, že ve filosofickém pohledu se ukazují zdroje avantgardnosti a filosofického criticismu jako identické a že jsou zakotveny ve vztahu k jisté základní otevřenosti, která se otvírá lidské realizaci (tj. má být realizována, ale je přece jen něčím významným ještě dříve, než je realizována, tj. než „jest“). Ideologičnost je subjektivita a zabeďněnost, uzavřenost; umění které neotvírá, je prae-morální zradou, poklesává k pa-umění a stává se kýčem. Mezi kýčem a ideologičností je hluboká vazba, nikoli(☞) však asi přímá, bezprostřední, nýbrž prostředkovaná vztahem k otevřenosti, která se otvírá na hlubší, elementárnější rovině, totiž na rovině sociální praxe (praktické sociální zakotvenosti všech úrovní – osobní životní styl, vazby rodinné, pracovní, veřejná činnost atd.) Strukturování kolektivních vazeb (hnutí, strany, národy a církve etc.) umožňuje v jistých případech krystalizaci celých sociálních okruhů, které se i jako **celek** nějak vztahují k oné základní

Od Zbyňka

Jak je zřejmé

Vyjde-li v

otevřenosti a buď ji realizují nebo se proti ní obrňují. Tato krystalizace má významné vztahy k ideologiím, umění, kých a filosofii. Atd.

f) Vyjde-li všechno méně krásně, budu se inspirovat příspěvky Zbyňka a Jiřího. Z toho pak budou mít asi jen prospěch posluchači i téma samo. Za změtenost se omlouvám, na sliby jsem zapomněl, a tak jsem to teď sesmolil na papír způsobem, který lze s trochou shovívavosti nazvat neodpovědným.

Láďa.

18. 11. 1966

P.S.

Pochopitelně se na to budeme muset někdy (včas) sejít.

P.P.S.S

Zbývá ještě otázka názvu pořadu. Navrhuji několik možností (ve smyslu krycích názvů):

Umění otvírající a zavírající

Otevřenost v tvorbě a v myšlení

Umění a společenské myšlení

Avantgarda. Ideologie a reflexe

(Avantgardnost a dekadentnost. Ideologie a reflexe)

Umění ve struktuře společnosti (v sociální struktuře)

Umění a kýč. Sociální aspekty

a dál už nedovedu nic vymyslet.

[Pozdější Hejdánkovy poznámky, které vznikly při přepisu do elektronické podoby:]

2 strany jednoho listu, strojopis

K tomu Jiří Němec připojil (rukou psané) čtyři názvy, hlavní a tři vedlejší:

„Umění a ideologie“

? (ošlechá) avantgarda a ideologie (Zbyněk)

? ? ideologie (já)

Ideologie a kýč (LvH)

(začátky při skenování oříznuty)